

PORTFOLIO

Akif Hakan Celebi

TEST D-SLR

Canon
EOS 1000D

10 Megapixel
σε σούπερ τιμή!

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Τσάντες

Προστατέψτε τον
φωτογραφικό σας
εξοπλισμό

DIGITAL

Image browsers

Freeware προγράμματα για να οργανώσετε
το ψηφιακό φωτογραφικό υλικό σας

ISSN 1105-3941

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΝ
Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2009
ΤΙΜΗ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΥ € 4

Ο Σπύρος Λούης. Ολόσωμο πορτρέτο του ολυμπιονίκη του Μαραθωνίου, το 1896.

Γιάννης Λαμπάκης

Ο φωτογράφος των πρώτων Ολυμπιακών αγώνων

Ο Γιάννης Λαμπάκης γεννήθηκε το 1851 στην Αθήνα από Αθηναίους γονείς. Ήταν το πρωτότοκο από τα τέσσερα παιδιά της οικογένειας, τα περισσότερα από τα οποία διέπρεψαν στις τέχνες και τα γράμματα. Με τη φωτογραφία ασχολήθηκε γύρω στο 1870, σε ηλικία 19 χρονών. Το 1873 συνεργάστηκε με το φωτογράφο Ε. Φιλιππίδη. Ασχολήθηκαν κυρίως με τη φωτογράφιση εκκλησιών και εκκλησιαστικών χειρογράφων.

Η συνεργασία τους κράτησε για μικρό μόνο διάστημα. Πράγματι τα δύο του αδέρφια, ο Γεώργιος και ο Εμμανουήλ είχαν ασχοληθεί, ο μὲν πρώτος με τη βυζαντινολογία, ο δε δεύτερος με τη ζωγραφική. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα τα τρία αδέρφια είχαν ενώσει τις δυνάμεις τους. Όπως π.χ. στις εργασίες αναστήλωσης της Μονής στο Δαφνί και στον Όσιο Λουκά. Ο Γεώργιος τις επέβλεπε, ο Εμμανουήλ έκανε τα σχέδια και τον επικρωματισμό των φωτογραφιών και ο Ιωάννης φωτογράφιζε την πορεία των εργασιών.

Μετά την διάλυση της συνεργασίας του με τον Φιλιππίδη, ο Λαμπάκης περιόδευσε σε όλη την Ελλάδα. Όπως μου είχε πει ο γιος του Νικόλαος «έπαιρνε τη μηχανή του και γύριζε στα νησιά και τα λαγκάδια

και φωτογράφιζε». Το 1875 έλαβε μέρος στα Γ' Ολύμπια, στην Αθήνα. Σε αυτά εξέθεσε φωτογραφίες του με «πορτραίτα διαφόρων» και βραβεύτηκε με έπαινο. Ήταν επίσης φωτογράφος της «Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας», στο δελτίο της οποίας έχουν δημοσιευτεί πολλές φωτογραφίες του. Πρόεδρος της εταιρείας ήταν ο αδερφός του Γεώργιος. Όπως και οι άλλοι Αθηναίοι φωτογράφοι, αγόραζε τα απαραίτητα για τη δουλειά του χημικά από το φαρμακείο «Η Γλαυξ» του Γ. Καντζίκη, που βρισκόταν στην οδό Σαρρή 49. Στο κτήριο εκείνο είχε για ένα διάστημα το φωτογραφείο του. Κάποια εποχή μετά το 1874 ο Ι. Λαμπάκης εργάστηκε σαν βοηθός στο γνωστό φωτογραφείο των Μαργαρίτη και Κωνσταντίνου.

Ο Λαμπάκης πίστευε ότι ήταν «γόνος» για την εποχή του, με πολλές κατακτήσεις στο γυναικείο πληθυσμό της Αθήνας. Ίσως για αυτό του άρεσε να φωτογραφίζεται σε διαφορετικές πόζες και αμφιέσεις, πάντα όμως δίπλα σε μία φωτογραφική μηχανή. Στις 26 Νοεμβρίου 1873 οι δύο αδερφοί του στέλνουν στον Γιάννη Λαμπάκη μια επιστολή (προφανώς βρισκόταν εκτός Αθηνών), όπου του αναφέρουν ότι ο φωτογράφος Γεώργιος Κολλόμβος είχε αντιγράψει κάποιες φωτογραφίες του και τις είχε προς πώληση σε βιτρίνα, παρουσιάζοντάς τις σαν δικές του!

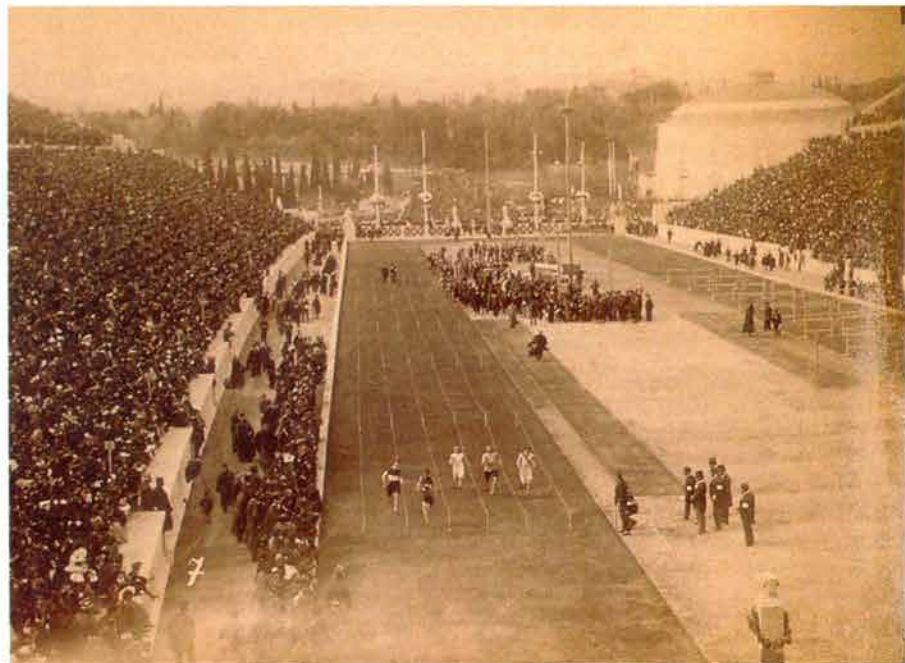
«Αγαπητέ αδελφέ Ιωάννη σήμερα περί την 4ην ώρα μ.μ. επερνούσα εγώ και ο Γεώργιος από τον μεγάλον δρόμον. Απέναντι του χαρτοπωλείου του Πάλλη ηνοιξε εν βιβλιοπωλείον εις το οποίον ενώ επερνούσαμε, είδαμεν τον Πατριάρχην και τον Ρήγα Φεραίον, φωτογραφία τας οποίας επαρατηρήσαμεν με μεγάλη περιέργειαν και είδαμεν ότι είναι αντιγραμμένα από τα δικά σου πρωτότυπα...»

Ολυμπιακοί αγώνες 1896.: Τελικός δρόμος 100μ
πρώτος νικητής ο Αμερικανός Burke.

Υπολογίζεται ότι γύρω στα 1880 έγινε ο τρίτος συνέταιρος στο φωτογραφείο των Μαργαρίτη & Κωνσταντίνου, το οποίο ουσιαστικά λειτουργούσε ο τελευταίος μόνος του, αφού ο Φ. Μαργαρίτης βρισκόταν στο εξωτερικό. Τότε προστέθηκε στα υπάρχοντα πασπαρτού το όνομα του Λαμπάκη με σφραγίδα, ενώ αργότερα τυπώθηκαν νεότερα και με τα τρία ονόματα. Γύρω στα 1883 ο Ι. Κωνσταντίνου, ύστερα από μακρά δικαστική διαμάχη με τον Φ. Μαργαρίτη, αποχώρησε από το φωτογραφείο. Επειδή το όμως στεγαζόταν στο σπίτι του Φ. Μαργαρίτη, ο Λαμπάκης, υποχρεώθηκε να φύγει. Παρέλαβε τότε το υλικό και εγκαταστάθηκε στην πλατεία Καπνικαρέας και Ερμού, απέναντι από το κατάστημα "Βόμβυξ", στον δεύτερο όροφο (στο ισόγειο βρίσκεται το κατάστημα Ευστρατίου).

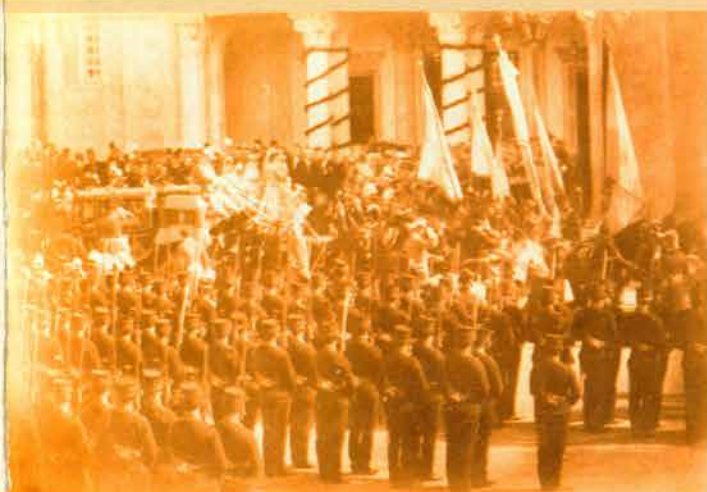
Την περίοδο 1885-1898 συνεργαζόταν, αλλήλα όχι στον ίδιο χώρο με το φίλο και κουμπάρο του (τον είχε παντρεύει) Νικόλαο Πανζόπουλο στην οδό Αιόλου (πρώην φωτογραφείο Π. Μωραΐτη και νυν καταστήματα "Μαύρος"). Τα τελευταία χρόνια είχε το φωτογραφείο

του στην οδό Χάρητος 15. Είχε τη φήμη καλού φωτογράφου και πολλοί γνωστοί φωτογράφοι είχαν μαθητεύσει κοντά του. Ανάμεσα τους οι: Ι. Ξυθάκης, ο Ι. Στεργιάκης, ο Π. Κόντος, ο Κανδρεβιώτης, ο Ε. Μπούκας και ο Α. Γαζιάδης. Μαθητής του διετέλεσε και ο διάσημος γιατρός και ερασιτέχνης φωτογράφος Δ. Δημητριάδης. Τη φωτογραφία επίσης δίδαξε και στον αδελφό του Γεώργιο, όταν χρειάστηκε να επισκεφθεί Βυζαντινές εκκλησίες στη Μικρά Ασία. Το 1892 φωτογράφησε τις αποκριάτικες εκδηλώσεις του Καρνάβαλου

και τα σχετικά άρματα, που είχαν τότε αναβιώσει ξανά στην Ελλάδα, με την επωνυμία «Διονύσια». Τα στιγμιότυπά του από τα άρματα και τους μασκαρεμένους καταγράφουν παραστατικά τον αυθορμητισμό του κόσμου.

Κατά τους Α' Ολυμπιακούς αγώνες στην Αθήνα το 1896 ο Λαμπάκης ήταν ο μόνος που συνειδητοποίησε τη σημασία που είχε η καταγραφή της δράσης κατά τη διάρκεια της τέλεσης των διαφόρων αθλημάτων. Για να πετύχει αυτό, έστω και στοιχειωδώς με τα μέσα της εποχής του, έπρεπε να

Από αριστερά:

- Ο Ι. Λαμπάκης ποζάρει στο στούντιο δίπλα πάντα από μία φωτογραφική μηχανή.
- Δύο σπανιότητες φωτογραφίες από το γάμο του πρίγκιπα Κωνσταντίνου με τη πριγκίπισσα Σοφία, αδελφή του αυτοκράτορα της Γερμανίας Γουλιέλμος Β', το 1880. Οι νεόνυμφοι στην είσοδο της Μητροπόλεως. Και δύο αψίδες από ευτελή υλικά, από τις οποίες πέρασαν οι υψηλοί καλεσμένοι. Οι φωτογραφίες τους είναι μοναδικές χάρη στον Ι. Λαμπάκη.

βρίσκεται σε πολύ μεγάλη απόσταση από τον κινούμενο αθλητή.

Την τεχνική αυτή ο φωτογράφος την εφάρμοζε συχνά, αλλιώς το αποτέλεσμα δεν ήταν βέβαιο το καλύτερο, αφού ο αθλητής μόλις που διακρίνονταν. Αποτελούσε όμως μια τολμηρή και ρεαλιστική προσέγγιση, ιδιαίτερα αν σκεφτεί κανείς ότι γινόταν από έναν επαγγελματία φωτογράφο, που απέβλεπε σε οικονομικά οφέλη από την πώληση των φωτογραφιών αυτών. Είναι βέβαιο ότι θα ήταν πιο εύκολο τεχνικά και πιο επικερδές εμπορικά αν είχε φωτογραφίσει αθλητές σε σημμένες πόζες μπροστά στο στάδιο όπως είχαν κάνει οι άλλοι φωτογράφοι.

Οι φωτογραφίες του Λαμπάκη είναι σήμερα δυσεύρετες, γεγονός που αποδεικνύει ό,τι για κάποιον λόγο» κυκλοφόρησαν σε λίγα αντίτυπα. Όλο το πλεύκωμα σε χαρτόνια το πουλούσε 36 δραχμές και χωρίς χαρτόνια 32 δραχμές. Η κάθε φωτογραφία σε χαρτόνι κόστιζε 1,5 δρχ. και χωρίς, 1,3 δρχ. Φωτογραφίες του είχε δώσει προς πώληση και στο βιβλιοπωλείο του Πάληλη.

Το πλεύκωμα του περιλάμβανε 26 φωτογραφίες (διαστάσεων 13x18 εκ.) από τους αγώνες, τις διάφορες απονομές, καθώς και ορισμένες αναμνηστικές φωτογραφίες,

όπως αυτή του Σπύρου Λούη.

Ορισμένες λεζάντες από αυτό είναι χαρακτηριστικές: «Κούρσα του τελικού των 100 μέτρων. Πρώτος ο Αμερικανός Burke», «Κούρσα 1.500 μέτρων. Πρώτος ο Αυστραλός Flack», «Κούρσα 110 μέτρων μετ' εμποδίων, νικητής ο Αμερικανός Curte».

Κατά τον πόλεμο του 1897 ο Λαμπάκης φωτογράφησε τραυματίες και τη βασίλισσα Όλγα σε ρόλο νοσοκόμας. Η πρόσβαση του στο παλάτι ήταν σχετικά εύκολη αφού ο Γεώργιος Λαμπάκης ήταν τότε γραμματέας της βασίλισσας.

Για μια περίοδο ο Λαμπάκης ασχολήθηκε και με την τσιγκοτυπία (φεροτυπία).

Το 1897 παντρεύτηκε τη Σοφία Παπαϊωάννου από τη Σάμο κα απέκτησε 4 παιδιά.

Το 1909, για άγνωστους λόγους, ο Λαμπάκης χειροτονήθηκε ... παπάς και ανέλαβε εφημέριος του ναού του Αγίου Λουκά. Λίγο αργότερα μετατέθηκε στον ναό της Αγίας Ζώνης. Πέθανε το 1916.

Σημ. Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την οικογένεια Ι. Λαμπάκη και ιδιαίτερα τον Γιάννη Λαμπάκη για το φωτογραφικό υλικό που προσέφερε για το άρθρο αυτό.

Πόλεμος 1897. Η βασίλισσα Όλγα σε ρόλο νοσοκόμας κατά τον ατυχή ελληνοτουρκικό πόλεμο (Αρχείο Μ. Τσάγκαρη)